

NR. 14. BEËINDIGING VAN TOELATINGSOVEREENKOMST VAN MEDISCH SPECIALIST. NADER VAST TE STELLEN
BILLIJKE VERGOEDING.

Een goede samenwerking tussen de radiologen onderling en tussen de radiologen en de overige specialisten en personeelsleden binnen het ziekenhuis, is noodzakelijk voor een adequate patiëntenzorg. Er kan geen twijfel over bestaan dat de verhouding tussen eiser en de overige leden van de maatschap onherstelbaar is verstoord. Daarbij is niet uitgesloten dat eiser op tal van terreinen terechte zorgen heeft gehad over de kwaliteit van de zorg en dat hij die zorgen ook terecht aan de andere leden van de maatschap radiologie kenbaar heeft gemaakt. Dat wil echter niet zeggen dat de verstoring van de verhouding niet in hoge mate voor rekening van eiser komt. Hem wordt immers verweten dat hij in ernstige mate tekort is geschoten in de wijze waarop hij zich ten opzichte van zijn collegae heeft gedragen en geuit. Er is sprake van een langdurige opeenvolging van conflicten als gevolg van de wijze waarop eiser zich in de collegiale verhoudingen heeft opgesteld.

Hoewel eiser niet uitdrukkelijk heeft gevraagd om een financiële vergoeding, acht het Scheidsgerecht grond aanwezig om de opzegging van de toelatingsovereenkomst slechts toelaatbaar te achten indien aan eiser een redelijke financiële compensatie wordt geboden.

Scheidsgerecht Gezondheidszorg

(mr. A. Hammerstein, voorzitter, dr. F.M. Werner en mevrouw mr. L.J.H.H.M. Vandeputte-Niemegeers, leden, met bijstand van mevrouw mr. M. Middeldorp als griffier)

6 november 2000

Arbitraal vonnis (00/18) in de zaak van:

A,
wonende te Z,
eiser,
gemachtigde: mr. A.J.H.W.M. Versteeg

tegen

B,
met zetel te Y,
verweerster,
gemachtigde: mr. W. Dommering

1. De procesgang

Partijen worden hierna ook aangeduid als "A" en "B".

- 1.1 A heeft het Scheidsgerecht bij memorie van eis van 14 augustus 2000 verzocht om:
"uitvoerbaar bij voorraad waar de wet dat toelaat, uit te spreken dat de beslissing van B van 30 mei 2000 niet rechtsgeldig is en B te gebieden de beslissing van 30 mei 2000 in te trekken, althans B te verbieden aan die beslissing uitvoering te geven met veroordeling van B in de kosten van deze procedure, die van A daaronder begrepen."
- 1.2 Op 1 september 2000 heeft B bij memorie van antwoord verzocht A niet ontvankelijk te verklaren, althans hem zijn vorderingen te ontzeggen, met veroordeling van A in de kosten van de procedure en in de kosten van rechtsbijstand van B.
- 1.3 Voor de mondelinge behandeling hebben beide partijen aanvullende produkties in het geding gebracht.
- 1.4 De mondelinge behandeling heeft plaatsgevonden te Utrecht op 10 oktober 2000.

A was aanwezig, vergezeld door mr. Versteeg, C (kinderarts), D (radioloog en voorzitter van de visitatiecommissie 1998), E (radioloog), F (radioloog) en de heer en mevrouw G.

Voor B waren aanwezig H (lid van de Raad van Bestuur), I (radioloog), J (radioloog en voorzitter van de afdeling radiologie), K (voorzitter van de medische staf), L (chirurg), M (manager van de afdeling radiologie), bijgestaan door mr. Dommering.

Partijen hebben haar standpunten nader toegelicht aan de hand van overgelegde pleitnota's. D heeft een op schrift gestelde verklaring voorgelezen, waarvan hij een afschrift heeft overgelegd.

B heeft bezwaar gemaakt tegen het feit dat van de zijde van A na de datum waarop dat uiterlijk moest gebeuren, nog producties zijn ingezonden. Het Scheidsgerecht heeft deze producties echter aanvaard met de aantekening dat in aanmerking zal worden genomen dat B zich te dier zake niet voldoende heeft kunnen voorbereiden.

2. Samenvatting van het geschil

- 2.1 A is sinds 1 maart 1989 als radiodiagnost op basis van een toelatingsovereenkomst verbonden aan – de rechtsvoorganger(s) van – B en maakt sedertdien deel uit van de maatschap radiologie.
- 2.2 A is sedert 1990 opleider voor de A-opleiding radiologie in het ziekenhuis van B. In 1990, 1995 en 1998 hebben visitaties plaatsgevonden. Naar aanleiding van de laatste visitatie is op 8 februari 1999 door de Medisch Specialisten Registratie Commissie (MSRC) aan A geschreven dat hij opnieuw als opleider en het ziekenhuis als opleidingsinrichting werden erkend en dat die erkenning gold voor 5 jaar, tot 22 januari 2004. In deze brief wordt voorts het besluit meegedeeld dat het lid van de maatschap radiologie N vooralsnog niet als plaatsvervangend opleider was erkend. Het rapport van de visitatiecommissie bevat een aantal “zwaarwegende adviezen”.
- 2.3 In het najaar van 1998 hebben zich samenwerkingsproblemen voorgedaan tussen A en de maatschap heelkunde, waarbij aan A werd verweten dat hij zich schuldig maakte aan een onheuse bejegeningwijze van de maatschap en haar assistenten.
- 2.4 In het voorjaar van 1999 is op initiatief van A een poging gedaan de binnen de maatschap radiologie bestaande problemen op te lossen door middel van mediation. Daartoe heeft een eerste gesprek plaatsgevonden met bemiddelaars van O. Uit het verslag van de bijeenkomst blijkt dat A de problemen in de samenwerking tussen de leden van de maatschap anders ervaart dan de overige maatschapsleden. A heeft aangegeven de kwaliteit van de opleiding en het geleverde werk onvoldoende te vinden en zich zorgen te maken over het feit dat ter zake geen duidelijke afspraken bestaan binnen de maatschap. De overige maatschapsleden hebben aangegeven dat sprake is van reeds lang bestaande communicatieproblemen. Omdat consensus ontbrak over de probleemdefinitie is geconcludeerd dat er geen draagvlak bestond voor verdere bemiddelingspogingen. De maatschapsleden hebben aan A aangegeven dat hij de eerste stap tot verandering zou moeten zetten door begeleiding voor zichzelf te gaan zoeken.
- 2.5 In het najaar van 1999 heeft het jongste lid der maatschap, P meegedeeld dat hij de maatschap (in het voorjaar van 2000) zou verlaten. Als enige reden voor zijn vertrek heeft hij genoemd het “chronisch recidiverende sociaal onaanvaardbare, oninvoelbare en grillige, zeer storende gedrag van collega A ten opzichte van de overige maatschapsleden, stafleden, arts-assistenten en andere medewerkers binnen en buiten het ziekenhuis.”
- 2.6 De maatschap heelkunde heeft vervolgens aan de voorzitter van het bestuur van de medische staf geschreven dat in haar visie het vertrek van P geheel te wijten is aan A en dat het de maatschap heelkunde onmogelijk is om de samenwerking met A te continueren. De maatschap heelkunde “vraagt de raad van bestuur en de medische staf alles in het werk te stellen om het toelatingscontract van collega A te annuleren en collega P voor ons ziekenhuis en onze staf te behouden.” Vervolgens heeft de voorzitter van het medisch stafbestuur in december 1999 aan de maatschap radiologie gevraagd aan te geven hoe de maatschap de geconstateerde problemen denkt op te lossen.
- 2.7 In februari 2000 heeft de assistentengroep radiologie aan de maatschap laten weten dat “opnieuw een van onze assistenten op onprofessionele wijze door A is benaderd, leidend tot een conflict.” Dit conflict is vervolgens door de assistentengroep met de maatschap en A besproken, waarna de assistentengroep heeft aangegeven dat naar aanleiding van de in dat overleg gemaakte afspraken bij haar weer het benodigde vertrouwen aanwezig was.

- 2.8 Bij brief van 16 mei 2000 hebben de maatschapsleden (althans hun praktijkvennootschappen) aan A (althans zijn praktijkvennootschap) de maatschap opgezegd tegen 1 december 2000. Als redenen voor de opzegging worden onder meer genoemd: diens slechte relatie met andere specialisten, assistenten en medewerkers, cyclisch ongecontroleerd en agressief gedrag, het totaal ontbreken van loyaliteit naar de overige maten en het voortdurend verzieken van maatschapsvergaderingen. A heeft zich op het standpunt gesteld dat deze opzegging inhoudt dat de overige maatschapsleden hun praktijk-aandeel aan hem dienen over te dragen en daartoe een vordering ingesteld bij het College van Scheidslieden als bedoeld in de tussen de maatschapsleden geldende associatie-overeenkomst. Op hun beurt hebben de maatschapsleden het College van Scheidslieden gevraagd om de maatschap met ingang van 1 december 2000 te ontbinden “voor het geval de opzegging aan A B.V. niet tot diens uitstoot uit de maatschap en zijn vertrek uit de maatschap per die datum mocht hebben geleid.”
- 2.9 Bij brief van 30 mei 2000 heeft B de toelatingsovereenkomst met A opgezegd tegen 1 december 2000 wegens gewichtige redenen van zodanige ernst dat van het ziekenhuis redelijkerwijs niet langer gevraagd kan worden dat de overeenkomst wordt gehandhaafd. Als (belangrijkste) redenen worden genoemd (i) de verstoorde relatie tussen hem en de overige leden van de maatschap radiologie waardoor de samenwerking ernstig wordt verstoord, (ii) het conflictueus functioneren van A ten opzichte van andere in het ziekenhuis werkzame specialisten en overige medewerkers, en (iii) het verbreken van de maatschapsrelatie. De Raad van Bestuur stelt vast dat alle inspanningen om de steeds weer ontstane conflicten met A op te lossen, niets hebben opgeleverd.
- 2.10 A verzet zich tegen de beëindiging van de toelatingsovereenkomst. De opzegging is volgens A uitsluitend gegrond op de opzegging van de maatschap door de maatschapsleden, welke opzegging volgens A als gevolg heeft dat de overige maatschapsleden het ziekenhuis zullen verlaten. A ontkent dat binnen de maatschap sprake is van wezenlijke problemen. Volgens hem zijn de verhoudingen binnen de maatschap verslechterd na de brief van de MSRC van 8 februari 1999. A ontkent voorts dat de mediationpoging door zijn toedoen zou zijn mislukt en dat het vertrek van P aan hem zou kunnen worden aangerekend. A is van mening dat de door B genoemde feiten voor opzegging van de toelatingsovereenkomst onvoldoende grond opleveren voor die opzegging, dat de beslissing hem onevenredig zwaar treft in zijn belangen en dat B jegens hem wanprestatie pleegt, althans onrechtmatig handelt door die beslissing te hebben genomen en te handhaven.
- 2.11 B heeft aangegeven dat op haar de taak rust om een maximale zorg voor de patiënten in het ziekenhuis te waarborgen, waarvoor nodig is dat de specialisten in goede harmonie en op basis van wederzijds vertrouwen met elkaar samenwerken, zowel binnen het maatschapsverband waarin zij werkzaam zijn als ook met andere specialisten in het ziekenhuis. Voorts dient tussen de specialisten en de personeelsleden van B een verhouding van wederzijds respect en waardering te bestaan.
- 2.12 B heeft voorts aangegeven dat binnen de maatschap al jarenlang problemen bestaan die zich alle concentreren rond de persoon van A vanwege zijn irritante en onaangename houding en zijn wispelturige en onvoorspelbare optreden. Door de raad van bestuur is (in het bijzonder door H) meermalen gepoogd om op informele wijze te interveniëren. Die interventiepogingen golden in de eerste plaats de relatie tussen de maatschapsleden onderling, maar ook de relatie tussen A en de andere specialisten in het ziekenhuis. B heeft moeten constateren dat de interventie niet tot een blijvend positief resultaat heeft geleid. Nu de maatschapsleden aan A de maatschap hebben opgezegd per 1 december 2000, restte B geen andere mogelijkheid dan aan A de toelatingsovereenkomst op te zeggen.

3. Bevoegdheid van het Scheidsgerecht

De bevoegdheid van het Scheidsgerecht in deze te beslissen berust op artikel 19 van de toelatingsovereenkomst tussen partijen en wordt door partijen erkend. Overeenkomstig het bepaalde in artikel 25 van het Arbitragereglement zal het Scheidsgerecht bij arbitraal vonnis beslissen.

4. Beoordeling van het geschil

- 4.1 De bij de mondelinge behandeling aanwezige leden van de maatschap radiologie en het lid van de Raad van Bestuur hebben aangegeven dat zij jarenlang een beleid van “pappen en nathouden” hebben gevoerd, maar dat na het vertrek van P duidelijk is geworden dat de situatie niet langer getolereerd kon worden. Zijn ver-

trek heeft ertoe geleid dat ook andere maatschapsleden serieus over hun eigen vertrek zijn gaan nadenken. De opstelling van A heeft geleid tot conflicten met andere specialisten in het ziekenhuis, als gevolg waarvan de maatschap interne heelkunde al eens tot opzegging van de samenwerking is overgegaan, terwijl de opstelling van A ook heeft geleid tot meerdere conflicten met de assistenten in opleiding. Volgens de leden van de maatschap staat de vakbewaamheid van A niet ter discussie, maar is het onmogelijk geworden om met A verder te werken. De Raad van Bestuur acht het uitgesloten dat de verstoorde verhouding kan worden hersteld. Er bestaat al te lang een conflictsituatie en pogingen tot verbeteringen zijn steeds mislukt.

- 4.2 A heeft tijdens de mondelinge behandeling verklaard dat hij van mening was dat de problemen tussen de maatschapsleden oplosbaar waren, maar hij heeft anderszins onderkend (en dat volgt ook uit het mediation-verslag) dat ook hij ernstige problemen ervaart in de samenwerking, met name hierin bestaande dat de maatschap zich onvoldoende aan haar opleidingspositie gelegen laat liggen. A heeft benadrukt dat de maatschap haar verwijten jegens hem niet of nauwelijks kan onderbouwen. Een aantal door de maatschap in het geding gebrachte stukken ter adstructie van de problemen dateert uit een ver verleden en kan niet redengevend zijn voor de opzegging van de maatschap in 2000. Zijn verklaring wordt ondersteund door D die tijdens de laatste visitatie geen enkele klacht over het functioneren van A heeft gehoord.
- 4.3 A verwijt B “de oren te laten hangen” naar de meerderheid der maatschapsleden, zonder inhoudelijk beoordelen of het standpunt van A of dat van de meerderheid juist is. Nu de opzegging van de maatschap op onjuiste gronden is geschied, berust de opzegging van de toelatingsovereenkomst door het ziekenhuis, welke opzegging feitelijk alleen op de opzegging der maatschap is gegrond, niet op een gewichtige reden.
- 4.4 Het Scheidsgerecht stelt met B voorop dat een goede samenwerking tussen de radiologen onderling en tussen de radiologen en de overige specialisten en personeelsleden binnen het ziekenhuis, noodzakelijk is voor een adequate patiëntenzorg. Er kan geen twijfel over bestaan dat de verhouding tussen A en de overige leden van de maatschap onherstelbaar is verstoord. Daarbij is niet uitgesloten dat A op tal van terreinen terechte zorgen heeft gehad over de kwaliteit van de zorg en dat hij die zorgen ook terecht aan de andere leden van de maatschap radiologie kenbaar heeft gemaakt. Dat wil echter niet zeggen dat de verstoring van de verhouding niet in hoge mate voor rekening van A komt. Hem wordt immers verweten dat hij in ernstige mate tekort is geschoten in de wijze waarop hij zich ten opzichte van zijn collega's heeft gedragen en geuit. Uit de overgelegde stukken en uit de bij de mondelinge behandeling afgelegde verklaringen blijkt voldoende dat dit verwijt gegrond is en dat er sprake is van een langdurige opeenvolging van conflicten als gevolg van de wijze waarop A zich in de collegiale verhoudingen heeft opgesteld.
- 4.5 Met A is het Scheidsgerecht van oordeel dat niet voldoende is gebleken van een blijvend verstoorde relatie tussen A en overige medewerkers in het ziekenhuis. Met name de verwijzing van het B naar een conflict met de laboranten, is niet onderbouwd, terwijl M (manager van de afdeling Radiologie) tijdens de mondelinge behandeling heeft aangegeven dat geen sprake is van een noemenswaardig verloop onder de laboranten. Het Scheidsgerecht kan A evenwel niet volgen in zijn redenering dat de problemen zouden zijn ontstaan na de brief van de visitatiecommissie van 8 februari 1999. De uitkomst van de visitatie in 1998 is positief geweest en A heeft niet aannemelijk gemaakt dat binnen de maatschap problemen zouden zijn ontstaan als gevolg van het feit dat N niet langer als plaatsvervangend opleider werd erkend. B heeft voorts voldoende aannemelijk gemaakt dat de verhouding tussen A en de assistenten in opleiding gespannen is, al hebben de assistenten na interventie door de maatschap aangegeven weer vertrouwen te hebben in de opleiding.
- 4.6 Uit het vorenoverwogene volgt dat een gewichtige reden voor opzegging bestaat als bedoeld in artikel 11 lid 3 van de toelatingsovereenkomst tussen partijen. Daaraan staat niet in de weg dat A als opleider radiologie is aangewezen. Hoewel A niet uitdrukkelijk heeft gevraagd om een financiële vergoeding, acht het Scheidsgerecht grond aanwezig om de opzegging van de toelatingsovereenkomst slechts toelaatbaar te achten indien aan A een redelijke financiële compensatie wordt geboden. Daarbij acht het Scheidsgerecht in de eerste plaats van belang dat onvoldoende gebleken is dat B in het verleden tijdig de nodige maatregelen heeft genomen om de leden van de maatschap radiologie, en A in het bijzonder, ertoe te brengen de problemen in de samenwerking op adequate wijze op te lossen. B heeft met name nagelaten om eventueel met tussenkomst van het bestuur van de medische staf een onderzoek te doen instellen waarbij ook de vraag of een vorm van bemiddeling mogelijk zou zijn onder ogen had kunnen worden gezien. In de tweede plaats staat vast dat A zich gedurende lange tijd als opleider verdienstelijk heeft gemaakt, terwijl ook zijn bekwaamheid als radioloog niet ter discussie staat. Ten slotte acht het Scheidsgerecht het redelijk dat aan A enige tijd gegund wordt elders werk als radioloog te vinden.

- 4.7 Het Scheidsgerecht zal daarom de vorderingen van A afwijzen, maar daaraan de voorwaarde verbinden dat B aan A een nader te bepalen financiële vergoeding dient toe te kennen. Over de hoogte van deze vergoeding kunnen partijen zich nog uitlaten. Ter voorkoming van misverstand tekent het Scheidsgerecht daarbij aan dat het uitsluitend gaat om een billijke vergoeding in het kader van de opzegging van de toelatingsovereenkomst als vorenbedoeld en niet om een (volledige) schadevergoeding wegens het verlies van inkomen in de toekomst. Het Scheidsgerecht zal iedere verdere beslissing aanhouden, waarbij aan partijen in het vooruitzicht wordt gesteld dat zij de kosten van de procedure zullen moeten delen.

5. **Beslissing**

Het Scheidsgerecht wijst het volgende arbitrale vonnis:

- 5.1 De vordering van A wordt afgewezen, met dien verstande dat hem een nader door het Scheidsgerecht te bepalen vergoeding zal worden toegekend;
- 5.2 Partijen dienen zich uiterlijk drie weken na verzending van dit vonnis uit te laten over de hoogte van een aan A toe te wijzen vergoeding en daarbij tevens aan te geven of zij nog prijs stellen op een voortgezette mondelinge behandeling te dier zake;
- 5.3 Iedere verdere beslissing wordt aangehouden.